

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8To/14/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314010294
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Mozner
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8314010294.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Mariána Sninského a JUDr. Emila Dubňanského na verejnom zasadnutí konanom 11. novembra 2015 v Prešove takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku zamieťa odvolanie obžalovaných V. V. a V. V. proti rozsudku Okresného súdu Humenné z 21. januára 2015, sp. zn. 1T/72/2014.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné uznal obžalovanú V. V., rod. A., za vinnú z návodu na zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a), písm. c) Tr. zákona s poukazom na § 138 ods. 1 písm. b) Tr. zákona, § 21 ods. 1 písm. b) Tr. zákona a obžalovaného V. V. za vinného zo zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a), písm. c) Tr. zákona s poukazom na § 138 ods. 1 písm. b) Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že v obdobiach od 1. marca 2010 do 14. marca 2011, následne aj od 1. júna 2011 do 1. septembra 2011 a od 2. septembra 2011 do 1. júla 2012, po priznaní peňažného príspevku na osobnú asistenciu zdravotne ťažko postihnutému V. V., Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, detašované pracovisko Snina, poskytovaný v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, V. V. naviedla svojho syna V. V. a D. F. na uzavretie zmlúv o výkone osobnej asistencie medzi zdravotne ťažko postihnutým V. V. a osobnou asistentkou D. F., na základe ktorých mesačne vykazovali odpracované hodiny osobnej asistencie ťažko zdravotne postihnutej osoby, aj keď tieto reálne neboli D. F. odpracované a osobná asistencia nebola D. F. vykonávaná v deklarovanom rozsahu, pričom peňažný príspevok v celkovej výške 10.752,41 eur bol za uvedené obdobie Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, detašované pracovisko Snina, za vykazované hodiny výkonu tejto asistencie V. V. vyplatený. Aj keď V. V. vykonala úkony osobnej asistencie, ktoré na základe zmlúv mala vykonať D. F., peňažný príspevok v rozsahu 6.750,89 eur V. V. poberal v rozpore s podmienkami poskytnutia peňažného príspevku na osobnú asistenciu vykonávanú rodičom fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím uvedenými v § 22 ods. 5 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pretože podľa citovaného ustanovenia by v prípade maximálneho rozsahu výkonu osobnej asistencie poskytovanej rodičom na základe zmluvy mohlo byť V. V. vyplatených najviac 4.001,52 eur, čím pre Slovenskú republiku spôsobili škodu vo výške 6.750,89 eur.

Každému z obžalovaných uložil podľa § 225 ods. 4 Tr. zákona, prihladnuc podľa § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona na § 36 písm. j) Tr. zákona, trest odňatia slobody na tri roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zákona výkon trestu odňatia slobody podmienienečne odložil a uložil probačný dohľad nad ich správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zákona určil skúšobnú dobu na pätnásť mesiacov a zároveň v zmysle § 51 ods. 4 písm. c) Tr. zákona per analogiam uložil im povinnosť, ktorá

je súčasťou probačného dohľadu, spočívajúcu v príkaze podľa svojich možností a schopností nahradiť škodu alebo aspoň jej časť.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku zaviazal oboch obžalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť škodu poškodenej Slovenskej republike, ktorej správu pohľadávok vzniknutých z výkonu štátnej správy vykonáva Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, vo výške 6.750,89 eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. poriadku súd poškodeného Slovenskú republiku so zvýškom nároku na náhradu škody odkázal na konanie pred príslušným orgánom.

Obžalovaní v písomných dôvodoch spoločného odvolania podaného prostredníctvom svojej obhajkyne vytkli okresnému súdu, že nesprávne vyhodnotil skutkový stav veci a následne nesprávne a nezákonne rozhodol o ich vine. Nikoho nenavádzali, nikoho neoklamali. Všetky podmienky, vrátane výšky odplaty za vykonávanie osobnej asistencie, a to presne za jednu hodinu tejto práce, boli vysvetlené svedkom B., pracovníkom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Snine. O náplni práce osobnej asistencie a ohodnotení za jednu hodinu tejto práce menovaná vedela, vykonávala prácu podľa výkazu odpracovaných hodín a dostávala za jej výkon zaplatené podľa zmluvy o osobnej asistencii. Obžalovaní popreli, že by jej niečo zatajili. Obžalovaná dodala, že ako matka obžalovaného chcela osobnú asistentku pre neho vykonávať, ale na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Snine jej bolo povedané, že túto prácu vykonávať nemôže. Sama je v pokročilom veku a dosť ťažko by dokázala sama syna opatrovať a pomáhať mu hlavne pri hygiene a cvičení, lebo je dosť ťažký. Obžalovaný pritom bez osobnej asistentky nemôže existovať. Bolo tak nevyhnutné zabezpečiť mu osobnú asistentku. Preto navrhli, aby krajský súd odvolaniu vyhovel a spod obžaloby ich v celom rozsahu oslobodil.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd na základe odvolaní obžalovaných podľa § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a nezistiac ani prítomnosť okolností, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku, dospel k záveru, že odvolania obžalovaných nie sú dôvodné.

V rámci prieskumného konania posudzoval odvolací súd najprv procesný postup konajúceho súdu (aj napriek tomu, že tento zo strany odvolateľa namietaný nebol), a to či tento netrpí takými podstatnými chybami, pre ktoré by bolo nevyhnutné napadnutý rozsudok zrušiť. Zistil pritom, že konajúci súd vykonal dokazovanie v súlade s pravidlami stanovenými pre vykonávanie dôkazov v procesnom predpise, obžalovaní mali možnosť vyjadriť sa ku skutku a k vykonaným dôkazom, navrhovať dôkazy a pred vyhlásením napadnutého rozsudku predniesť záverečnú reč a posledné slovo. Konštatované skutočnosti opodstatňujú záver, že právo na obhajobu bolo u obžalovaných zachované a procesný postup konajúceho súdu bol v súlade so zákonom. Dôkazy vykonané pred okresným súdom tak mohli tvoriť základ pre prijatie skutkových a následne právnych záverov.

Okresný súd založil svoje rozhodnutie o vine obžalovaných v podstate na priamej usvedčujúcej svedeckej výpovedi D. F. v časti týkajúcej sa spôsobu výkonu osobnej asistencie s tým, že obaja obžalovaní rovnako ako táto svedkyňa si uvedomovali, že porušujú, príp. obchádzajú zákon, ktorý umožňoval vykonávať úkony platenej osobnej asistencie rodinnému príslušníkovi iba v obmedzenom rozsahu. Obhajoba obžalovaných považoval za vyvrátenú aj preto, že syn obžalovanej F. V. poskytol manželom F. hotovosť 1.600,- eur na to, aby mohli zaplatiť svoj záväzok voči príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý predstavoval nárok tohto štátneho orgánu na vrátenie dávok v hmotnej núdzi vyplácaných M. F..

Z hľadiska úplnosti skutkových zistení odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, odvolaní odvolateľov, ako aj spisového materiálu, ktorý mu bol predložený, dospel k záveru, že súd prvého stupňa na zistenie skutkového stavu vykonal všetky dôkazy tak, ako to má na mysli ustanovenie § 2 ods. 10 Tr. poriadku a tieto dôkazy aj náležitým spôsobom v zmysle ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. poriadku jasne a presvedčivo vyhodnotil. S ohľadom na odvolacie námietky je namieste zdôrazniť podstatné skutočnosti, ktoré vyplývajú z doposiaľ vykonaného dokazovania.

Obhajoba obžalovaných spočívala v tvrdení, že všetky práce osobnej asistencie boli zaznamenané do mesačných výkazov, potvrdené D. F. a predkladané príslušnému úradu, pričom po ich predložení nemala

D. F., ani nikto z pracovníkov úradu pri kontrole výkazov žiadne výhrady a D. F. začala namietat', že peniaze nad sumu 40,- eur mesačne nedostala, až vtedy, keď bol jej manžel vyzvaný na vrátenie už vyplatenej sociálnej dávky práve z dôvodu jej vysokých príjmov.

Táto obhajoba bola bez pochybností vyvrátená priamo svedkyňou D. F. a celým radom nepriamych dôkazov, ktoré vo svojom súhrne viedli k jedinému záveru. V súlade so svedectvom Q. B. potvrdila D. F., že osobne podpísala zmluvu o osobnej asistencii. Vedela teda, že za výkon osobnej asistencie podľa tejto zmluvy má nárok na výrazne vyššiu odmenu. Odvolací súd považoval usvedčujúce svedectvo svedkyne D. F. za hodnoverné z toho dôvodu, že napriek zákonnému poučeniu o práve odoprieť výpoveď podrobne a opakovane dosvedčila, že súhlasila s návrhom obžalovanej len tak si zarobiť sumu 40,- eur mesačne. Z jej výpovede teda jednoznačne vyplýva, že spoločne s obžalovanými predstierali, že práve D. F. bude vykonávať osobnú asistenciu obžalovanému preto, aby mu bol vyplácaný predmetný príspevok v sume prevyšujúcej nárok, aký by vznikol obžalovanej, ak by táto ako jeho matka asistenciu pre neho vykonávala na základe vlastnej zmluvy. S týmto stavom svedkyňa D. F. počas žalovaného obdobia súhlasila práve za 40,- eur mesačne. Pokiaľ by obžalovaná uzavrela s obžalovaným ako so svojim synom zmluvu o poskytovaní osobnej asistencie, mala by ako jeho blízka osoba nárok len na vyplatenie odmeny vo výške štyroch hodín denne a ostatné potrebné úkony priznanej osobnej asistencie by museli byť kryté ďalšou zmluvou uzavretou s inou osobou. To teda bolo motívom, pre ktorý sa obžalovaná rozhodla navrhnúť uzavretie simulovanej zmluvy medzi obžalovaným a svedkyňou D. F. a pritom sa spoločne dohodli, že takto dohodnutú osobnú asistenciu táto svedkyňa vykonávať nebude. Zhodne s tým, ako svedčila D. F., že sa nebude musieť o nič starať, potvrdila aj samotná obžalovaná, že za túto svedkyňu vypisovala i daňové priznanie za roky 2010 a 2012.

Okrem toho aj okolnosti, za ktorých vyšiel predmetný skutok najavo, potvrdzujú, že usvedčujúca výpoveď D. F. zodpovedá skutočnosti. Nie na podnet tejto svedkyne, ale až po tom, čo príslušný úrad zohľadnil jej prezentované príjmy z výkonu asistenčnej služby a konštatoval, že jej manžel nebol oprávnený poberať príspevok v hmotnej núdzi, žiadal svedok M. F. od obžalovanej náhradu sumy, ktorú musel štátu vrátiť. Obžalovaná mu bez námietok vyhovelá, pričom ale sumu 1.600,- eur prostredníctvom svojho syna F. V. neodovzdala M. F., ale D. F., ktorá v sprievode F. V. peniaze obratom zaslala tomu istému úradu ako vyrovnanie dlhu spôsobeného údajným prijímaním platieb podľa zmluvy o osobnej asistencii vykonávanej pre obžalovaného. Je evidentné, že v skutočnosti išlo o vyrovnanie sa medzi obžalovanými a svedkyňou D. F., a preto ani odvolací súd nepovažoval za hodnoverné svedectvo F. V., že len požičieval D. F. peniaze s tým, že ich vráti až vtedy, keď bude môcť.

Zdôrazniac zákonný účel osobnej asistencie okresný súd správne konštatoval, že považuje obžalovaného V. V. ako osobu zdravotne ťažko postihnutú za sociálne začlenenú do spoločnosti v maximálnej možnej miere. Finančné prostriedky vyplácané ako peňažný príspevok na osobnú asistenciu boli použité v súlade s účelom jeho vyplácania. Rovnako za správny považuje odvolací súd postup súdu prvého stupňa pri určení výšky škody, ktorý oproti obžalobe zohľadnil sumu, na ktorú by mala nárok obžalovaná, ak by jej bola za poskytovanú osobnú asistenciu preplácaná osobná asistencia, teda sumu 4.001,52 eur. Z vykonaného dokazovania totiž vyplýva, že úmysel oboch obžalovaných smeroval práve k vylákaniu tej časti príspevku, ktorý bol obžalovanému vyplácaný zo štátnych prostriedkov a prevyšoval túto sumu.

Predloženie simulovanej zmluvy o poskytnutí osobnej asistencie, ktorú obaja obžalovaní spolu so svedkyňou D. F. uzavreli pred svedkom Q. B. konajúcim za poškodeného, bolo konaním, ktoré priamo smerovalo k vylákaniu predmetného príspevku z rozpočtu štátu. Obžalovaní pritom využili odkázanosť obžalovaného V. V. na poskytovanie služieb osobnej asistencie, ktorá bola objektivizovaná komplexným lekárskeym posudkom.

Aj odvolací súd preto dospel k záveru, že skutok sa stal a jeho spáchaním sa obžalovaní dopustili trestnej činnosti, tak ako je uvedené vo výroku napadnutého rozsudku.

Odvolací súd nezistil ani dôvody, pre ktoré by mal v prospech odvolateľov meniť výroky o uložených trestoch. Okresný súd pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu zohľadnil všetky okolnosti významné pre uloženie primeraného trestu. Správne zistil u obidvoch spoluobžalovaných jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zákona, a to že obžalovaní doposiaľ viedli riadny život. Tieto skutočnosti aj podľa názoru odvolacieho súdu vedú k záveru, že na zabezpečenie účelu trestu nie je nevyhnutné

ukladať trest spojený s jeho priamym výkonom, ale postačuje už hrozba trestu uloženého na spodnej hranici trestnej sadzby pri súčasnom uložení probačného dohľadu nad ich správaním v skúšobnej dobe pätnásť mesiacov. Trest uložený každému z obžalovaných je dostatočne individualizovaný, nakoľko ich doterajšia beztrestnosť nasvedčuje, že išlo o jednorazové vybočenie z riadneho spôsobu ich života.

Nakoľko aj výroky, ktoré boli výsledkom adhézneho konania, sú výsledkom predpísaného konania, sú dostatočne odôvodnené a zákonné, nebolo potrebné ich rušiť ani meniť.

Zákonným a dostatočne odôvodneným bol aj postup, ktorým okresný súd zamietol návrhy obhajkyne obžalovaných na doplnenie dokazovania znaleckým posudkom z odboru písmaoznactva a grafológie, ako aj správou o kontrole plnenia podmienok poskytovania peňažného príspevku za predmetné obdobie. Z dôvodov, ktoré sú už uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku, aj odvolací súd považuje tieto navrhované dôkazy za nadbytočné. Týkajú sa totiž dokazovania takých skutočností, ktoré mal súd za objasnené už doposiaľ vykonanými dôkazmi.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd odvolania obžalovaných ako nedôvodné v zmysle ustanovenia § 319 Tr. poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.